

2012 -10- 1 6

Opole, 2012.10.16

Wysłano dnia ..... 16

ŻNG.8361.155.2012

POLECANA ZA  
POTWIERDZENIEM  
ODBIORU

PRIORYTET

## DECYZJA Nr 28/2012

Działając na podstawie:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 187, poz. 1577 ze zm.)
- art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2000r. Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

### Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierza przedsiębiorcy Maro Markety Sp. z o.o., ul. Skwierzyńska 20, 61-615 Poznań, NIP 7792138260, karę pieniężną **w wysokości 500,00 złotych** (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu spożywczego wafle ryżowe z kukurydzą, masa netto 100g, w ilości 13 opakowań w cenie 2,19zł/1 szt o wartości 28,47zł, najlepiej spożyć przed końcem 12.2012r, z oznaczeniem daty produkcyjnej B349PL. Producentem jest firma Kupiec Spółka z o. o., Paprotnia, ul. Kupiecka 17, 32-513 Krzymów. Na opakowaniu znajdowało się oświadczenie żywieniowe „lekkie” bez wskazania właściwości z powodu których produkt jest uznany za „lekki”. Zasady stosowania oświadczeń zdrowotnych i żywieniowych w tym oświadczenia „lekki” zostały szczegółowo opisane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1831/2003 w sprawie oświadczeń żywności.

zwierząt (Dz. Urz. UE L Nr 165 z dnia 30 kwietnia 2004 r., s.1),

- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o jakości handlowej*,
- art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t. j. Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1219, ze zm.).

W czasie kontroli, zakwestionowano sposób oznakowania opisanej w sentencji 1 partii wafli ryżowych z kukurydza, oferowanej w opakowaniach jednostkowych.

## Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził co następuje:

Strona jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 43<sup>1</sup> ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), podlegającym wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, która w należącym do niej sklepie wprowadziła do obrotu 1 partię artykułu rolno-spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej deklarowanej na opakowaniu oraz wymaganej na mocy obowiązujących przepisów.

Art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej stanowi, „*kto wprowadza do obrotu artykuły rolno – spożywcze, nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno – spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł*”.

Mając na uwadze treść art. 3 ust. 8 oraz art. 17 ust. 1 *rozporządzenia* Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE. L31 z 1 lutego 2002r. s.1 ze zm), zwanego dalej rozporządzeniem nr 178/2002 oraz art. 3 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej* należy więc uznać, że w świetle prawa żywnościowego pojęcie wprowadzania do obrotu dotyczy każdego jego etapu. Pojęcie wprowadzania na rynek oznacza odpłatne bądź wolne od opłat udostępnianie produktu osobom trzecim, a wprowadzającym do obrotu, o którym mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 *ustawy o jakości handlowej*, jest każdy podmiot dokonujący sprzedaży, w tym m.in. każdy sprzedawca detaliczny. Podkreślić należy, że sama treść wyżej zacytowanego art. 40a ust. 1 pkt 3 *ustawy o jakości handlowej* również przemawia za przyjęciem takiego stanowiska. Z przepisu tego wynika bowiem wyraźnie, że wprowadzającym do obrotu może być nie tylko producent, ale również inny podmiot uczestniczący w obrocie gospodarczym artykułami rolno-spożywczymi. Istotne stanowisko w kwestii interpretacji art. 17 ust. 1 *rozporządzenia nr 178/2002* zajęł również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w swoim wyroku z dnia 4 sierpnia 2010 r. (sygn. VI SA/Wa 894/10). Sąd stwierdził co następuje: „mając na względzie, że dobro klienta jest nadrzędne w obrocie artykułami rolno-spożywczymi, przepis ten należy rozumieć jako wskazanie, że na wszystkich etapach – począwszy od produkcji, a skończywszy na dystrybucji – wszystkie podmioty biorące udział w obrocie odpowiedzialne są za zadośćuczynienie nadrzędnemu celowi. Każdy z tych podmiotów – producent, przetwarzający i dystrybutor – obciążony jest obowiązkiem przestrzegania procedur związanych z bezpieczeństwem żywności. Nie ma przy tym znaczenia na jakim etapie powstała nieprawidłowość”. Orzeczenie to dotyczy czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt. 4 *ustawy o jakości handlowej*, jednakże przedstawiona w nim wykładnia, w ocenie Wojewódzkiego Inspektora, znajduje zastosowanie również w niniejszej sprawie.

Art. 4 ust. 1 *ustawy o jakości handlowej* formułuje nakaz, z którego wprost wynika, że wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Według art. 3 pkt 5 *ustawy o jakości handlowej*, jakość handlową artykułu wyrażają „*cechy artykułu rolno - spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych, w zakresie cech technologicznych, wartości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi*”.

Artykuł 2 *rozporządzenia* Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz. Urz. UE. L 404 z 30 grudnia 2006 s. 9, sprostowanie: Dz. Urz. UE. L. 12 z 18 stycznia 2007 r. s.3. ze zm.) zwanego dalej *rozporządzeniem*, w sprawie oświadczeń żywieniowych podaje definicje oświadczenia żywieniowego i oświadczenia zdrowotnego, natomiast artykuł 5 cytowanego *rozporządzenia* określa ogólne warunki stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w oznakowaniu

środków spożywczych. Artykuł 6 w.w rozporządzenia stanowi, że oświadczenia żywieniowe i zdrowotne muszą opierać na ogólnie przyjętych dowodach naukowych i być nimi potwierdzone. Podmiot działający na rynku spożywczym, który zamieszcza oświadczenia żywieniowe lub zdrowotne, musi udowodnić ich prawdziwość.

Niemniej zgodnie z wymogami art 46 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity z 2010r. Dz. U. Nr 136, poz. 914 ze zm.) oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać w błąd w szczególności przez sugerowanie, że środek spożywczy posiada szczególne właściwości, jeżeli wszystkie podobne środki spożywcze posiadają takie właściwości oraz zawierać oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych niezgodnych z przepisami rozporządzenia Nr 1924/2006.

Ponadto zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 z dnia 20 stycznia 2009 r. dotyczącego składu i etykietowania środków spożywczych odpowiednich dla osób nietolerujących glutenu; (Dz. Urz. UE L 16 z 12 stycznia 2009, s 3, sprostowanie Dz. Urz. UE L 171 z 1 lipca 2009r., s.48) środki spożywcze, które zostały specjalnie opracowane, przetworzone lub przygotowane, tak aby spełniać potrzeby żywieniowe osób nietolerujących glutenu, oraz wprowadzane do obrotu jako takie, powinny być oznaczane jako „produkt o bardzo niskiej zawartości glutenu” lub „produkt bezglutenowy”.

Mając na uwadze ustalenia kontroli oraz treść przytoczonych przepisów Wojewódzki Inspektor uznał, że zachowanie strony wypełniło znamiona czynu, o którym mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, a naruszenie przepisów o jakości handlowej, których się dopuściła jest na tyle istotne, że koniecznym jest nałożenie na nią kary pieniężnej

Stwierdzone nieprawidłowości w oznakowaniu w istotny sposób naruszały interesy konsumentów, uniemożliwiając im dokonanie świadomego wyboru na podstawie rzetelnie uwidocznionych, niezbędnych danych o produkcie.

Zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej ustalając wysokość kary, Wojewódzki Inspektor uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność strony na rynku artykułów rolno – spożywczych i wielkość jej obrotów.

Oceniając **stopień szkodliwości czynu** polegającego na wprowadzeniu do obrotu artykułu rolno – spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej deklarowanej na opakowaniu i niezgodnej z rozporządzeniem w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych Wojewódzki Inspektor uznał, iż jest on średni, bowiem konsument głównie na podstawie oznakowania produktu podejmuje decyzję o jego zakupie. Żywność, która jest promowana przy użyciu odpowiednich oświadczeń może być postrzegana przez konsumentów jako produkt o korzystniejszych właściwościach odżywczych lub zdrowotnych niż podobne produkty. Oświadczenie żywieniowe może skłonić konsumenta do podejmowania decyzji, które wpłyną bezpośrednio na całkowitą ilość spożywanych produktów. Według punktu 23 preambuły do rozporządzenia nr 178/2002 bezpieczeństwo i zaufanie konsumentów we Wspólnocie i w państwach trzecich ma najważniejsze znaczenie. Nadto art. 8 rozporządzenia nr 178/2002 stanowi, iż prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Naruszenie interesów i praw konsumentów następuje poprzez nieprzestrzeganie przepisów określających jakość handlową, a także nierzetelne informowanie w oznakowaniu o cechach czy właściwościach produktu, których w rzeczywistości on nie posiada, lub posiada, ale na poziomie innym niż deklarowany. Jednym z podstawowych praw konsumentów jest prawo do bezpieczeństwa ekonomicznego, którego częścią składową jest możliwość świadomego podejmowania decyzji w zakresie dokonywania wyboru dóbr i usług.

**Stopień zawinienia** w przypadku wprowadzenia do obrotu produktu nieodpowiadającego jakości handlowej deklarowanej na opakowaniu Wojewódzki Inspektor ocenił jako średni. Faktem jest, że wady powstały na etapie produkcji środka spożywczego, a strona jak podała w piśmie z dnia 02.10.2012r. była nabywcą gotowych towarów, a nie ich producentem i nawet przy zachowaniu szczególnej staranności w ramach prowadzonej działalności handlowej nie miała

wpływu na jakość kwestionowanego towaru i sposób jego oznakowania". Niemniej jednak w ocenie Wojewódzkiego Inspektora strona jako profesjonalista zajmujący się obrotem środkami, spożywczymi, powinna znać obowiązujące w tym zakresie przepisy i stosować je odpowiednio. Konsument ma prawo oczekiwać od sprzedającego zachowania wysokiego standardu w zakresie weryfikacji sprzedawanych przez niego produktów.

Wine strony należy oceniać w kontekście niedołożenia wystarczających starań, mających na celu zapobieżenie nieprawidłowości dotyczących zakwestionowanego produktu. Przyjęte przez ustawodawcę brzmienie art. 40 a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, iż każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiedniej jakości, podlega karze określonej w tym przepisie. Dlatego też przy określaniu wysokości sankcji bierze się pod uwagę stopień zawinienia, który, nie jest ustalany w chwili samego wymierzania sankcji jako takiej, ale na późniejszym etapie postępowania, to jest w momencie określania jej wysokości. Należy zatem zauważyć, że ustawodawca zakłada istnienie stopnia zawinienia w każdej sytuacji wymierzania kary pieniężnej z tytułu naruszania przepisów prawa żywnościowego, a rolą organu stosującego prawo i wymierzającego karę pieniężną jest jedynie miarkowanie wymiaru sankcji. Obowiązek zapewnienia zgodności artykułów rolno-spożywczych z wymaganiami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym, także na etapie handlu detalicznego, zatem strona, jako przedsiębiorca mający duży udział w rynku obrotu artykułami rolno-spożywczymi, powinna dołożyć wszelkich starań przy doborze producentów, od których nabywa towary, w celu zabezpieczenia interesów konsumentów.

**Zakres naruszenia** Wojewódzki Inspektor ocenił jako istotny z punktu widzenia właściwości produktu i uznał, że strona wprowadzając do obrotu artykuł – rolno spożywczy - wafle ryżowe o kukurydzą produkcji firmy Kupiec Sp. z o. o., dopuściła się istotnego naruszenia wymagań w zakresie jakości produktu. Naruszenie praw konsumentów nastąpiło poprzez nieprzestrzeganie przepisów określających jakość handlową, godząc także w ich ekonomiczny interes. Wojewódzki Inspektor uznał, iż nierzetelne informowanie w oznakowaniu o cechach czy właściwościach artykułu rolno spożywczego, godzi w obowiązek zapewnienia zgodności oferowanych towarów z wymogami polskiego i europejskiego prawa żywnościowego. Prawo to nie przewiduje możliwości zwolnienia się z tego obowiązku i stanowi, że jego celem jest ochrona interesów konsumentów.

Przesłanka odwołująca się do **dotychczasowej działalności podmiotu** działającego na rynku artykułów rolno – spożywczych wymaga dostosowania sankcji do konkretnego przedsiębiorcy. W aspekcie rozpatrywanej sprawy, Wojewódzki Inspektor uznał, że przebieg dotychczasowej działalności strony nie stanowi przesłanki zaostrzającej karę. Strona była wprawdzie wcześniej karana za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno – spożywczych o niewłaściwej jakości oraz produktów zafałszowanych (sprawy: ŻG.8361.160.2011), to jednak prowadzone postępowanie nie dotyczyło niewłaściwej jakości handlowej artykułu spożywczego Wafle ryżowe z kukurydzą.

**Wielkość obrotów** przedsiębiorcy określa jego pozycję na rynku, pozwala na dostosowanie wymiaru kary do jego możliwości, przyczyniając się do urzeczywistnienia funkcji prewencyjnej kary. Ustalając wysokość kary Wojewódzki Inspektor wziął pod uwagę wielkość przedsiębiorcy, klasyfikując go jako średniego przedsiębiorcę. Zgodnie z art. 106 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity z 2010r. Dz. U. Nr. 220, poz.1447 ze zm), za średniego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej w jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro.

W myśl przytoczonego art. 40 a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej maksymalna wysokość kary, mogłaby wynieść pięciokrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie zakwestionowanego artykułu rolno – spożywczego do obrotu, nie mniej jednak niż 500 zł. Nałożona kara stanowi wartość minimalną, przewidzianą

Wojewódzki Inspektor uwzględniając poziom szkody grożącej potencjalnym nabywcom oraz wartość uzyskanych przez stronę w 2011 r. obrotów uznał, iż kara w kwocie określonej w sentencji decyzji mieści się w ustawowo wyznaczonych granicach, jest adekwatna do stwierdzonych naruszeń, a także spełni swój skutek prewencyjny.

W